

[Brorsen.]

der bliver Tale om en længere Indkvartering i ganske bestemte Egne — for her er der virkelig Tale om en Byrde, og vi maa jo saa vidt muligt bære Byrderne i Fællesskab og ikke overlade dem til en enkelt Egn. Dette Spørgsmaal vil jeg bede Forsvarsministeren tage under velvillig Overvejelse.

Under de ekstraordinære Indkaldelser, der har fundet Sted, er det efter vor Opfattelse meget vigtigt, at man sysselsætter det Mandskab, der kommer ind, paa en fornuftig Maade. Det er naturligvis først og fremmest nødvendigt, at de bliver opøvet i de militære Discipliner, men ved Siden deraf maa man sørge for, at de ogsaa paa anden Maade bliver beskæftiget. Der er efter vor Opfattelse ikke noget værre for en saadan Beredskabsstyrke end at lade den gaa i delvis Ledighed. Det virker i høj Grad demoraliserende, og jeg vil meget henstille, om man ikke kunde optage de Tanker, der laa til Grund for Uddannelsen af Landstormen i sin Tid, ved f. Eks. i de Egne, hvor der bliver indkvarteret Soldater, at danne Komiteer, som ogsaa indbefattede civile Folk, Præster, Lærere og Højskolefolk, saa at man kunde faa et Program at gaa frem efter med Hensyn til Sysselsættelse af det Mandskab, der nu og i den nærmest kommende Tid bliver kaldt ind. Jeg tror, det har meget stor Betydning, at man har Opmærksomheden henvendt paa dette Forhold, og jeg kan, som sagt, ikke finde noget bedre at henvise til end den Uddannelse, man fik i Landstormen i sin Tid, og som i høj Grad medtog Idrætten i dens forskellige Former.

Der er adskillige andre Ting, som jeg kunde finde Anledning til at udtale mig om. Jeg kan f. Eks. nævne, at de Indkaldelser, der er Tale om, naturligvis er ubehagelige for de allerfleste, ikke mindst for dem, der har en Familie at forsørge, og for dem, der sidder i egen Bedrift. Her haaber jeg, at man i al Fald ikke vil være karrig med Hensyn til at give en nødvendig Orlov, saa de paagældende kan komme hjem og se til deres Bedrift, og at man ogsaa ved en saadan Lejlighed giver dem fri Rejse frem og tilbage. Jeg tænker ogsaa paa saadanne unge Mennesker, som har bestemt sig til i den kommende Vinter at tage paa Højskole, Landbrugsskole eller i det hele taget videreføre deres Uddannelse; de har maaske det hele klappet og klart i dette Øjeblik, og nogle af dem har vel søgt Understøttelse og maaske faaet Tilsagn om at faa den. Jeg mener, at Spørgsmaalet i alt Fald maa undersøges, om man kan imødekomme saadanne unge, saa at de faar Lov

til at være paa Skole i Vinter, mod at de saa naturligvis til Foraaret eller til Sommer kommer ind og gør Tjeneste. Jeg tror, at dette Spørgsmaal ogsaa maa overvejes, og man vil derfor forstaa i Henhold til det, jeg har sagt her, idet der ogsaa er et Par andre Spørgsmaal, som vi gerne vil have lidt Klarhed over, at vi fra vor Side ønsker en kort Udvalgsbehandling, hvorunder vi kan faa Lejlighed til at drøfte disse Ting med den højtærede Forsvarsminister. Vi forlanger ikke, at det skal være en Udvalgsbehandling, der strækker sig over en længere Tid, men vi mener i hvert Fald, at der er et Par Ting, det er nødvendigt vi faar talt ud med hinanden om, og det kan bedst ske i et Udvalg.

Ole Bjørn Kraft: De Tanker, dette Lovforslag bygger paa, er hverken fremmede eller nye. Det har jo længe været klart, at med det ringe Rekrutantal, som aarlig blev udskrevet og uddannet, kunde vi vel være i Stand til i Løbet af tilstrækkelig mange Aar at skabe den fornødne Mobiliseringsstyrke, men det vilde ikke være muligt igennem denne Ordning at sikre det fornødne faste Beredskab, der Aaret rundt havde tilstrækkelig mange uddannede Soldater inde, hvorved der kunde tilvejebringes den Bevogtningsstyrke, som vilde være nødvendig i tilspidsede Situationer.

Det har længe været vor Opfattelse, som det ganske utvivlsomt nu er blevet hele det danske Folks Opfattelse gennem de Erfaringer, vi har indhøstet, at det er baade urimeligt og urigtigt at lade kun en Trediedel af den værnepligtsduelige Ungdom uddanne til at udøve Værneretten. Allerede længe før den nuværende Situation begyndte at udvikles, har vi jo ogsaa fra vort Partis Side, som det vil huskes fra 21 Mands Udvalget, stillet os paa det Standpunkt, at en bredere Fordeling af Ret og Pligt var en Nødvendighed baade af Hensyn til Tilvejebringelsen af den fornødne Beredskabsstyrke og ogsaa af Hensyn til Forsvarsviljen og Folkets Sans for Ret og Rimelighed.

Selv om den nuværende Situation ikke var kommet, havde en Ændring været nødvendig, og en Ændring var sikkert ogsaa blevet gennemført. Under alle Omstændigheder har vor Tanke om en bredere Fordeling af Værnepligten og Tilvejebringelsen af en fast, stadig Beredskabsstyrke ikke mødt nogen som helst principiel Modstand hos Forsvarsministeren, vel snarere det modsatte, og har ogsaa fundet Tilslutning i Udtalelser fra det socialdemokratiske Parti. Nogen Handling var man imidlertid ikke